

SABIEDRISKO ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOMEI

Latvijas Sabiedrisko mediju Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu satura novērtējums (01.04.2024.-9.06.2024.)

Sabiedriskajiem medijiem ir neapstrīdami svarīga nozīme sabiedrības viedokļa formēšanā. Politisko procesu un izteikumu analīze, kā arī diskusijas par tiem, palīdz sabiedrībai labāk saprast samērā sarežģītās politiskās norises, novērtēt politiķu solījumu reālistiskumu, kā arī iepriekš doto solījumu izpildi. Iegūtās zināšanas ļauj vēlētājiem pieņemt pārdomātus un informētus lēmumus vēlēšanās.

Latvijas Sabiedrisko mediju Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu satura novērtējuma ietvaros tiks aplūkots un analizēts Latvijas Televīzijas (LTV1), Latvijas Radio (LR1, LR4, PIECI.LV, NABA) un tiem piesaistīto interneta platformu (LSM.lv, RUS.LSM.lv) priekšvēlēšanu procesam veltīto vēstījumu (debašu, analītisko raidījumu, interviju, rakstu u.c.) saturs un forma, vērtējot tos no politikas zinātnes un politisko procesu pētnieka (politologa) skatu punkta. Materiālu atlases kritērijs: tā pieejamība portālā lsm.lv, rus.lsm.lv vai citās platformās.

Analīzes procesa izvērstā aprakstā tiks sniegts katras analizētās vienības raksturojums un vērtējums. Dokumenta pielikumā pievienotas arī strukturētās analīzes veidlapas *“Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi”*, kurā ietverts detalizēts vienības raksturojums atbilstoši 10 definētiem kritērijiem. Ti., priekšvēlēšanu procesam veltīto vēstījumu (debašu, analītisko raidījumu, interviju, rakstu u.c.) atbilstība:

- sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim,
- programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem,
- žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem,
- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti,
- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti,
- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem,
- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības,

- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi,
- principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi,
- priekšnoteikumam, ka saturs tiek nodrošināts daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana.

Katra vēstījuma novērtējuma noslēgumā tiks sniegts recenzenta slēdziens – rekomendācija par sekojošiem aspektiem:

- vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?
- vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi, ja kā, tad kādi?
- Papildus secinājumi ir rekomendācijas.

Ne visas analizētās vienības iespējams novērtēt saskaņā ar anketas kritērijiem, tāpēc anketas aizpildītas tikai par audio vai video formālā pieejamiem raidījumiem/ intervijā/ spēlēm/ diskusijām/ debatēm vai līdzīga formāta materiāliem, kuros iespējams identificēt anketā iekļautos parametrus, pārējās vienības analizētas aprakstošajā daļā, bet anketas formātā nav integrētas.

Novērtēšanas procesā autore lasīja/ klausījās/ skatījās visus portālā LSM.lv un RUS..LSM.lv, kā arī Latvijas radio un Latvijas televīzijas mājas lapās un citās platformās pieejamos, EP priekšvēlēšanu procesam veltītos vēstījumus, kas tapuši laika periodā no 2024. gada 1.aprīļa līdz 9.jūnijam un izvērtēja tos, saskaņā ar augstāk minētajiem kritērijiem.

Analīzes procesā, kā arī tālākajā rezultātu izklāstā, visi vēstījumi tika kategorizēti trijās grupās: (1) Latvijas Radio veidotais saturs latviešu un krievu valodā, (2) Latvijas Televīzijas veidotais saturs latviešu un krievu valodā, (3) portāla LSM.lv individuālais saturs.

LATVIJAS RADIO SATURA ANALĪZE

Caurskatot Latvijas Radio programmu saturu analizētajā laika periodā, tika identificētas piecas pētnieciskās kategorijas: (1.) priekšvēlēšanu diskusiju sērija *”Izvaicājam Eiropas Parlamenta vēlēšanu sarakstu līderus!”* raidījuma *Krustpunktā* ietvaros; (2.) *tematiskās ekspertu diskusijas raidījumā Krustpunktā* par aktuālajiem jautājumiem, kas būs jārisina nākamajam EP sasaukumam; (3.) jauniešu auditorijai paredzētā spēlē ar EP deputātu amata kandidātu piedalīšanos - *”Politiskā piecctīņa”*; (4.) jauniešu auditorijai veltītais informatīvais raidījums *”Viss par un ap EP vēlēšanām”* raidījumu ciklā *”Studentu pietura”*; (5.) krievvalodīgajai auditorijai paredzētā priekšvēlēšanu interviju sērija *”Выборы в Европарламент: интервью с лидером списка [..partijas nosaukums]”* raidījuma *Подробности* ietvaros.

Priekšvēlēšanu diskusiju sērija *’Izvaicājam Eiropas Parlamenta vēlēšanu sarakstu līderus!’* raidījuma *Krustpunktā* ietvaros tiešraidē izskanēja radio LR1 ēterā, bija skatāma sabiedrisko mediju portālā lsm.lv, kā arī LTV1 laika posmā no 2024.gada 30.aprīļa līdz 3.jūnijam (kopumā 8 sērijas). Šo sēriju ciklu veido raidījuma “Krustpunktā” producentu un žurnālistu komanda. Sērijās secīgi piedalās visas EP vēlēšanām pieteiktās politiskās partijas, katrā sērijām piedalās divas no partijām. Viena materiāla kopējais ilgums 60 minūtes (1 partijas diskusijas ilgums 30 minūtes). Partiju pārstāv viens līderis, kas studijā atbild uz žurnālista, skatītāju iesūtītajiem, kā arī tiešraidē uzdotajiem jautājumiem.

Vērtējums: raidījuma laikā žurnālists neitrālā (draudzīgā) atmosfērā uzdod jautājumus partijas pārstāvim par dažiem, selektīvi izvēlētiem tematiem no partijas programmas, atbilde netiek vērtēta vai komentēta, atstājot to klausītāja kompetencē. Diskusija konceptuāli atbilst raidījuma “Krustpunktā” stilistikai un auditorijai, radot ilustratīvu priekšstatu par katras partijas politisko kursu un līdera pasaules redzējumu.

Tematiskās ekspertu diskusijas raidījumā *Krustpunktā* par aktuālajiem jautājumiem (enerģētika, drošība, migrācija, ārpolitika), kas būs jārisina nākamajam EP sasaukumam izskanēja tiešraidē radio LR1 ēterā, bija skatāma sabiedrisko mediju portālā lsm.lv, kā arī LTV1 4., 5. un 6.jūnijā. Šo trīs raidījumu ciklu veidoja raidījuma “Krustpunktā” producentu un žurnālistu komanda, piesaistos attiecīgā raidījuma tematikai atbilstošus ekspertus. Par enerģētikas tematiku kā eksperti tika pieaicināti Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas enerģijas tirgus uzraudzības eksperts Reinis Āboltiņš, Klimata un enerģijas ministrijas Enerģijas tirgus departamenta direktors Gunārs Valdmanis, Latvijas Bankas ilgtspējas virziena vadītājs Edvards Kušners un TV24 žurnālists Romāns Meļņiks. Par drošības un migrācijas jautājumu tematiku kā eksperti tika piesaistīti sekojoši speciālisti: Robežsardzes priekšnieka vietnieks ģenerālis Ivars Ruskulis, Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas centra direktore Inta Mieriņa, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vecākā juriste Baiba Kiršteina un Austrumeiropas politikas pētījumu centra pētnieks Armands Astukevičs. Savukārt par ārpolitikas tematiku kā eksperti pieaicināti Latvijas Transatlantiskās organizācijas ģenerālsekretāre Sigita Struberga, Latvijas Nacionālās Aizsardzības akadēmijas pasniedzējs Jānis Kapustāns, TVNET žurnālists, starptautisko attiecību speciālists, politologs Artūrs Bikovs un Latvijas transatlantiskās organizācijas valdes locekle, profesore Žanete Ozoliņa. Viena materiāla kopējais ilgums 60 minūtes, kuru laikā eksperti izsaka savu vērtējumu un atbild uz žurnālista, skatītāju iesūtītajiem, kā arī tiešraidē uzdotajiem jautājumiem.

Vērtējums: tematiskās diskusijas iekļaujas raidījuma “Krustpunktā” tradicionālajā stilistikai un atbilst auditorijas vajadzībām, sniedzot iespēju sabiedrībai iepazīties ar dažādu ekspertu – nozares profesionāļu padziļinātu viedokli par nākamajā EP sasaukumā veicamajiem, svarīgākajiem darbiem attiecīgajās nozarēs, kā arī ekspertu vērtējumu par dažādu vēlēšanām pieteikto partiju potenciālajām

iespējām tos paveikt. Raidījumi sniedz vēlētājiem kvalitatīvu papildus informāciju, kas var būt nodērīga izdarot savu izvēli vēlēšanās.

Jauniešu auditorijai paredzētā spēlē ar EP deputātu amata kandidātu piedalīšanos - **''Politiskā pieccīņa''** izskanēja LR5 ēterā 28.maijā (ieraksta formātā) un no šī brīža bija vērojama arī dažādās sociālo mediju platformās. Spēlē "Politiskā pieccīņa" neierastā formātā tikās Eiroparlamenta deputāta amata kandidāti. Latvijas Radio 5 sagatavoto pārbaudījumu mērķis bija atklāt, kuri politiķi spēj sastrādāties, bet kuru uzskati un partiju programmas būtiski atšķiras. Spēles dalībnieku skaits izvēlēts atbilstoši EP ievēlamo deputātu skaitam, - deviņi, atlases kritērijs - jaunākie, 2024.gada martā veiktajā SKDS aptaujā par iespējamo balsojumu Eiroparlamenta vēlēšanās balstītie partiju popularitātes reitingu dati. Lai nodrošinātu dzimumu līdzsvaru, Latvijas Radio lozēja, kuram politiskajam spēkam spēlei jādeleģē vīrietis, kuram – sieviete. Spēles dalībniekus (konkrētās personas) izvēlējās un deleģēja politiskie spēki. Spēlē piedalījās Rihards Kols (NA), Dace Melbārde (JV), Elīna Pinto (P), Leontijs Morozs (LPV), Pāvels Kuzmins (ST!), Ivars Ijabs (LA), Ieva Taranda (AS) un Jūlija Stepaņenko (SV). Spēlē bija jāpiedalās arī Reģīnai Ločmelei (S), taču partijas birojs stundu pirms spēles ieraksta atsauca viņas piedalīšanos un citu pārstāvi nedeleģēja.. Spēles ilgums 1 h un 20 minūtes. Spēli vadīja raidījuma "Citi rīti" vadītājs Jānis Pētersons un Latvijas Radio 5 galvenais redaktors Toms Putniņš.

Vērtējums: spēles mērķis bija uzrunāt balstiesīgos jauniešus iesaistīties demokrātijas stiprināšanā, atbilstoši tam tika izvēlētas arī kreatīvs un dinamisks spēles formāts, kurā forma veiksmīgi tika saskaņota ar saturu un, atšķirībā no 14.Saeimas vēlēšanām, šoreiz jauniešiem veltītais raidījums izdevies saturiski kvalitatīvs, izglītojošs un vienlaikus – uzrunājošs. Šoreiz veiksmīgi strādāja arī vadītāju tandēms – raidījuma "Citi rīti" vadītājs Jānis Pētersons un Latvijas Radio 5 galvenais redaktors Toms Putniņš Atzīstami vērtējama vadītāju orientēšanās politikas tematikā, spējot sniegt saturiskus un analītiskus komentārus, kas tādējādi izglīto arī klausītāju/ skatītāju mērķauditoriju. Nelielu mulsumu radīja spēles uzvarētāju noteikšanas metodika, spēles dalībniekiem punktus piešķīra spēles klātienē auditorijā – studenti un 12. klašu skolēni no Rīgas, kas šķietami vērtēšanas procesu padarīja neobjektīvu un tendenciozu, ātri vien iezīmējot klātesošās auditorijas politiskās simpātijas/ antipātijas. Tādējādi vērtējums nesaistījās ar spēles dalībnieku faktisko sniegumu spēles laikā, bet klausītājos/ skatītājos varēja radīt maldīgu priekšstatu par partijas pārstāvju faktiskajām kvalitātēm. Iespējams, būtu lietderīgi paralēli auditorijas balsojumam piesaistīt neatkarīgu ekspertu žūriju un rezultātus aprēķināt summējot abus vērtējumus, tādējādi spēli nepadārot par vienas partijas reklāmas kampaņu.

Jauniešu auditorijai veltītais informatīvais raidījums **''Vis par un ap EP vēlēšanām''** raidījumu ciklā ''Studentu pietura''. Raidījums izskanēja radio NABA ēterā 27.maijā un no šī brīža

bija pieejama arī dažādās sociālo tīklu platformās. Raidījumā, lai atbildētu uz visiem aktuālajiem jautājumiem par Eiropas Parlamenta vēlēšanām, bija pieaicināts biedrības Eiropas Kustība Latvijā prezidents un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas loceklis Andris Gobiņš. Savukārt organizācijas “Eiropas Jaunieši” pārstāve Alma Ulmane (pieteikta kā ”īsta Eiropas jaunie, jo ir dzimusi Latvijā, uzaugusi Beļģijā, studējusi Anglijā, bet raidījumā “Studentu Pietura” viesosies no pašas Beļģijas”) informēja auditoriju par šīs organizācijas īstenoto Eiropas Parlamenta vēlēšanas kampaņu. Raidījumu vadīja Elīna Krēmere, Daina Blūma un Alise Zālīte un tā ilgums bija 1 stunda, iekļaujot arī muzikālās pauzes.

Vērtējums: Raidījuma mērķis bija uzrunāt jauniešu auditorijas daļu, kuriem nav sapratnes par to, kas ir EP, kā arī, jauniešus, kuri nezina vai vispār un, kāpēc ir jādodas uz vēlēšanām. Tāpat raidījumā tika sniegta informācija par to, kur un kad balsot un, kāpēc Latvijai vispār ir svarīgi būt ES? Raidījums vērsās pie auditorijas, kas iespējams, citādā veidā vispār nedotos uz vēlēšanām, kas ir politiski neaktīvi un izvairās no raidījumiem, kas sniedz padziļinātu informāciju par politiku. Raidījums iedod pašas nepieciešamākās bāzes zināšanas, kas šāda tipa jauniešiem tomēr var kalpot kā pamudinājums apmeklēt EP vēlēšanas.

Krievvalodīgajai auditorijai paredzētā priekšvēlēšanu interviju sērija **”Выборы в Европарламент: интервью с лидером списка [..partijas nosaukums]”** raidījuma *Подробности* ietvaros izskanēja LR4 ēterā no 29.maija līdz 6.jūnijam. Tika intervēti visu 16 EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji, kuriem 10 minūšu laikā bija jāatbild uz 10 jautājumiem. Interviju ieraksti bija pieejami arī Latvijas sabiedrisko mediju portālā.

Vērtējums: intervijas korektā, salīdzināmā un pietiekami dinamiskā formā iepazīstināja krieviski runājošo elektorātu ar EP vēlēšanām pieteikto partiju pamatuzstādījumiem, politiskajām prioritātēm un kandidātiem, sniedzot visaptverošu priekšstatu par partiju spektru un izvēles iespējām.

Kopumā Latvijas Radio saturs pirms EP vēlēšanām sniedz iespēju iegūt zināšanas par politiskajiem procesiem un stiprina demokrātijas pamatvērtības – iedzīvotāju politiskās zināšanas un līdzdalību politiskajās norisēs.

LATVIJAS TELEVĪZIJAS SATURA ANALĪZE

Caurskatot Latvijas Televīzijas programmu saturu analizētajā laika periodā, tika identificētas divas pētnieciskās kategorijas: (1.)debašu cikls *”Izvēlies nākotni”*; (2.) raidījumu cikls *”Kam jābūt Eiropas parlamentā?”*

Priekšvēlēšanu debašu cikls ”Izvēlies nākotni” bija vērojams 2., 4. un 6. jūnijā plkst. 21.10 LTV1 tiešraidē un portālā LSM.lv. Pirmajās debatēs piedalījās visu vēlēšanām pieteikto politisko spēku pārstāvji, bet nākamajās – pēc reitingiem deviņu populārāko politisko spēku pārstāvji. Debates aptvēra tēmas, kas šobrīd ir aktuālas visiem eiropiešiem – Eiropas drošība un spēja sevi aizsargāt, ekonomiskās konkurētspējas palielināšana, Zaļā kursa mērķi, migrācijas un patvēruma politika. Debates vadīja LTV žurnāliste Anete Bērtule. Uzreiz pēc debatēm notika arī ekspertu diskusija, lai analizētu partiju piedāvājumu un kandidātu kompetences dažādās jomās. Žurnāliste Odita Krenberga šajā diskusijās izvaicāja labdarības organizācijas "Ziedot.lv" vadītāju Rūtu Dimanti un Rīgas Stradiņa universitātes Sociālo zinātņu fakultātes prodekānu Mārtiņu Dauguli. 1 pārraides ilgums ~ 2h (+ 15 min. ekspertu diskusija).

Vērtējums: Kvalitatīvas debates ir nepieciešama un svarīga priekšvēlēšanu procesa sastāvdaļa, kas noteikti kalpo kā atbalsts vēlētājiem, izdarot savu izvēli vēlēšanās. Izvēlētā forma, t.i. 3 debates + ekspertu diskusijas bija ļoti veiksmīga un pārraižu skaita ziņā atbilstoša. Iespējams var apdomāt debašu ilgumu – ir grūti vēlā vakarā 2h koncentrēties, lai noskatītos visu diskusiju. Iespējams to varētu veidot kā vairāku sēriju materiālu. Tāpat jāapdomā vai nepieciešama tik gara, bet informatīvi pieticīga diskusija ar pilnīgi visu partiju pārstāvjiem (pirmais no cikla raidījumiem). Varbūt šajā gadījumā, apzinoties nepieciešamību atspoguļot visus vēlēšanām pieteiktos politiskos spēkus, būtu lietderīgi izvēlēties kādu citu, nevis debašu formātu. Pirmās debates laikā (kurā piedalījās visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji), šķita, ka vadītājam A.Bērtulei būtu noderējis pārinieks – kolēģis, kas sniedz atbalstu moderēšanā, jo komplicētā debašu struktūra, striktais laika ietvars un lielais dalībnieku skaits brīžam radīja spriedzes sajūtu. Tomēr jāatzīmē, ka A.Bērtules kundzei izdevās lieliski tikt galā ar savu uzdevumu un ne tikai uzdot jautājumus, bet arī ieklausīties saņemtajās atbildēs un uz tām reaģēt. Tomēr otra žurnālista klātbūtne debati varēja padarīt brīvāku un dinamiskāku. Atsaucoties uz plaši izskanējušo diskusiju par debatēm krievu valodā, rekomendētu esošajām debatēm latviešu valodā piedāvāt sinhrono tulkojumu vai nodrošināt subtitrus krievu valodā. Tāpat noderīgi būtu nodrošināt subtitrus arī angļu valodā, ņemot vērā, ka vēlēšanās var piedalīties arī citu ES valstu pilsoņi. Pozitīvi uzteicams ir arī bagātīgais datu dizaina materiāls, kas ikvienam skatītājam bija pieejams paralēli debatēm. Debatēm tika nodrošināts arī tulkojums zīmju valodā, padarot tās iekļaujošas dažādām auditorijas grupām. Pēc debatēm sekojošajā ekspertu diskusijā būtu vēlama enerģiskāka moderatora

izvēle, jo žurnāliste O.Krenberga šķiet nejutās ērti viņai uzticētā uzdevuma realizācijā. Interessants aspekts bija bagātīgais interaktīvais materiāls, kas tika piedāvāts TV ekrānā līdz ar konkrētā politiskā spēka uzstāšanos, tomēr jāreķinās ar to, ka lielākā daļa skatītāju diez vai skatās šīs debates uz lielizmēra TV un tik daudz informācija, tik sīkā drukā ir ļoti grūti uztverama, paralēli vēl klausoties debašu norisi. Piedāvātās informācijas apjoms bija liels un to visu vienlaikus nevarēja paspēt izmantot.

Raidījumu cikls **”Kam jābūt Eiropas parlamentā?”** bija vērojams LSM.lv tiešraidē 20., 23., 27. un 30. maijā, bet tās pašas dienas vakarā pēc "Nakts ziņām" – arī ierakstā LTV1. Raidījumu ciklu veidoja četras pārraides, kurās tiešraidē viens otram pretim stājās politiskie spēki un to pārstāvji ar pieredzi Eiropas Parlamenta darbā, kas uz vietu Eiropas Parlamentā kandidē atkal, un kandidāti no aizejošā Eiropas Parlamenta sasaukumā nepārstāvētiem politiskajiem spēkiem, kas socioloģiskajās aptaujās bijuši populārākie. Kopumā debatēs piedalījās astoņi politiskie spēki, kurus katru pārstāvēja divi kandidāti, bet viņu vēstījumus un argumentus vērtēja dažādu jomu lietpratēji – eksperti. Raidījumus vadīja žurnālists Jānis Domburs un katrs no raidījumiem ilga 1 h un 10 minūtes. Raidījumu ciklā akcents tika likts uz salīdzinājumu – līdzšinējie vai citi, kas ir viens no izšķirošiem kritērijiem izvēles izdarīšanas procesā daudziem vēlētājiem.

Vērtējums: šāda formāta raidījums tika realizēts pirmo reizi un tas bija ļoti veiksmīgs. Raidījumā izvērtās ļoti spraigi viedokļu dueļi starp pārstāvētajiem politiskajiem spēkiem, raidījuma formāts bija dinamisks, aizraujošs un arī raidījuma ilgums bija optimāls, lai skatītājs spētu saglabāt interesi. Raidījumā izdevās apvienot informatīvi analītisko aspektu ar vieglu uztveramību un spēju ieinteresēt skatītāju. Ļoti veiksmīgs piemērs, kā arī ar pozitīvu attieksmi pret politiķiem, var panākt interesantu rezultātu. Raidījumam noteikti būtu lietderīgi nodrošināt tulkojumu zīmju valodā, tādējādi padarot to iekļaujošāku. Jāapdomā šāda tipa raidījumu translēšanas laiks LTV, jo nav skaidrs, kādu mērķauditoriju ir plānots sasniegt, ja šo raidījumu translē pēc plkst.23:00. Diez vai tradicionālais TV satura patērētājs ir gatavs klausīties politisko diskusiju raidījumu tik vēlā nakts stundā.

LSM.lv PORTĀLA SATURA ANALĪZE

Caurskatot portāla LSM.lv oriģinālsaturu analizētajā laika periodā, tika identificētas piecas pētnieciskās kategorijas: (1.) LSM.lv sadaļa **”Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2024”**; (2.) LSM.lv sadaļa **”Kas man no tā?”**; (3.) **”Kandidātu šķirotava”** (sadarbībā ar sabiedriskās politikas centru *Providus* izveidots rīks); (4.) **Eiropas ”Partiju šķirotava”** (sadarbībā ar *VoteMatch Europe* izveidots rīks); (5.) *RUS.LSM.lv* interviju cikls **”Кто идет на выборы в Европарламент”**.

LSM.lv sadaļa **”Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2024”** sastāv no portāla redakcijas un abu sabiedrisko mediju veidotām ziņām, kā arī partiju vai partiju apvienību kandidātu sarakstiem, programmām un kandidātu biogrāfijām. Eiropas Raidorganizāciju asociācijas ziņu blokā pieejami jaunumi par Eiropas Parlamenta vēlēšanām citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Kopumā analizētajā

laika periodā šajā sadaļā vienkopus npublicētas vismaz 168 ziņas, kas attiecināmas uz EP vēlēšanām, tādējādi piedāvājot ļoti plašu, vienkopus secīgi atspoguļotu informatīvo materiālu ikvienam interesentam, gan rakstiskā, gan video formātā.

Vērtējums: Lietotājam ērts un vienkāršs veids, kā iegūt dažādu avotu sniegtu informāciju par Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kandidātiem, norisēm, ekspertu vērtējumiem utt. Informatīvi bagāta sadaļa, kas ļoti atvieglo ikviena interesenta centienus atrast sev nepieciešamo informāciju saistībā ar vēlēšanām. Nelielas ekspertes šaubas radīja sadaļa **Re:Check» pārbauda**, kura selektīvi izvēlēti atsevišķu EP deputātu amata kandidātu izteikumi (kopumā identificētas 6 publikācijas), kuros pēti personu nekorektie/ maldinošie/ neprecīzie u.c. izteikumi. Tomēr rodas jautājums, vai šādi patiešām ir izteikušās tikai šīs dažas izvēlētās personas – cik objektīva ir personu atlase un vai tā nerada deformētu priekšstatu par faktisko realitāti, kurā iespējams ir vēl daudzi citi kandidāti, kas arī pauž maldinošu informāciju.

LSM.lv sadaļa **”Kas man no tā?”** veidota no publikācijām, kas skaidro, kā Eiropas Parlamenta lēmumi ikdienā ietekmē ikvienu no Latvijas sabiedrības locekļiem. Visi aktuālie jautājumi sagrupēti sešās kategorijās – politika (no drošības līdz tiesiskumam, no vides līdz sociālajai politikai), vide un klimats (tieši vides un klimata joma ir izvirzījusies ES politikas priekšplānā), drošība (ES nav militāra alianse, bet ģeopolitiskā situācija likusi piemēroties – arvien biežāk seko lēmumi par aizsardzības spēju stiprināšanu), ekonomika (ES primāri ir ekonomiska apvienība – ar vienotu tirgu tiecas veicināt dalībvalstu izaugsmi), migrācija (ES migrācijas un patvēruma politikā uzņemts jauns kurss – visas dalībvalstis būs atbildīgas par tā realizāciju) un sabiedrība (no pilsoniskās aktivitātes līdz neatkarīgiem medijiem, no pamattiesībām arī digitālajā vidē līdz vienādām iespējām darba tirgū). Atverot sadaļas paveras detalizēts apraksts – skaidrojums, kā arī saites uz vēl citiem informācijas avotiem, kas palīdz saprast konkrētās tēmas nozīmīgumu ES kontekstā.

Vērtējums: kvalitatīvi izstrādāts, analītisks, vizuāli uzrunājošs un ērti lietojams informatīvais materiāls, kas sniedz iespēju ērtā un saprotamā veidā rast atbildes uz vēlētājiem aktuāliem jautājumiem. Ļoti noderīgs instruments, lai veidotu iedzīvotāju izpratni par jautājumiem ar ko nodarbojas ES un to saikni ar ikviena pilsoņa ikdienas dzīvi Latvijā, tādējādi mudinot iedzīvotājus piedalīties vēlēšanās un iesaistīties šo lēmumu pieņēmēju izvēlē.

”Kandidātu šķirotava” - portāla LSM.lv anketa "Kandidātu šķirotava" izveidota 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tās saturu LSM.lv veidoja sadarbībā ar "Sabiedriskās politikas centru PROVIDUS", bet anketas formu veidoja portāls LSM.lv.2024. gada Eiropas Parlamenta "Kandidātu šķirotava" ļauj vēlētājam salīdzināt savas politiskās nostājas ar Latvijas politisko partiju Eiropas

Parlamenta vēlēšanu kandidātiem. Aizpildot anketu, vēlētājam jeb lietotājam ir iespēja atrast kandidātus, ar kuriem viedokļi sakrīt visvairāk un vismazāk. Vēlētājam tiek piedāvāti 20 apgalvojumu pāri attiecībā uz kuriem viņam ir jānorāda sava attieksme, atbildi sniedzot skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē pilnīgu piekrišanu vienam no apgalvojumiem, bet 5 – otram apgalvojumam (pirmā pretpolam). Pēc anketas izpildes lietotājam ir iespējams apskatīt rezultātus, kur redzams, ar kuru kandidātu viņam vislabāk sakrīt politiskās nostājas. Tas ir redzams procentuālā sadalījumā par lietotāja un kandidāta atbilžu sakrītību: "Pilnībā sakrīt", "Daļēji sakrīt", "Pretrunas nav lielas", "Pretrunas ir radikālas". Tāpat vēlētājam uzrādās tas, vai kandidāts un pats vēlētājs ir eirooptimists vai eiroskeptiķis. Pēc anketas aizpildīšanas ir iespējams apskatīt atsevišķi visu to kandidātu atbildes, kuri anketu jau ir aizpildījuši (šāda iespēja tiek piedāvāta visiem Eiropas Parlamenta 2024. gada vēlēšanās Latvijā kandidējošajiem kandidātiem).

Vērtējums: rīks konceptuāli aprobēts un piedāvāts auditorijai jau vairāku priekšvēlēšanu periodu ietvaros. Tas kalpo kā instruments, lai palīdzētu vēlētājam ātri un salīdzinoši vienkāršā veidā saprast, kuri no politiskajiem spēkiem/ kandidātiem varētu būt potenciālā izvēle vēlēšanās. Tas mazina apjukumu, šaubas un veicina interesi par politiskajiem procesiem.

Eiropas "Partiju šķirotava" – portāla LSM.lv anketa "ES Partiju šķirotava – VoteMatchEU" izveidota 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Tās saturu veidoja "Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS" sadarbībā ar Nīderlandes organizāciju "ProDemos - House for Democracy and the Rule of Law.", bet anketas formu veidoja portāls LSM.lv. Tā ļauj vēlētājam ne tikai noskaidrot, ar kuru Latvijas politiskās partijas pieteikto sarakstu viņam visvairāk sakrīt politiskās nostājas Eiropas Savienībai aktuālos jautājumos, bet arī dod iespēju salīdzināt savas nostājas ar partijām citās Eiropas Savienības valstīs. Šis ir trešais anketas izlaidums: pirmā anketa "VoteMatch Europe" bija pieejama Eiropas Parlamenta vēlēšanās 2014. gadā. Latvijā redzamajai anketai "Providus" izvēlējās 20 jautājumus. Aizpildot anketu, uz katru no apgalvojumiem tiek doti pieci atbilžu varianti: "Pilnībā piekrītu", "Drīzāk piekrītu", "Nezinu", "Drīzāk nepiekrītu", "pilnībā nepiekrītu". Blakus katram apgalvojumam parādās arī skaidrojošais teksts, kas palīdz lietotājam labāk saprast apgalvojuma kontekstu. Lietotājam aizpildot anketu, balstoties uz savām politiskajām nostājām, viņš sākotnēji iegūst rezultātus par savas valsts partiju. Latvijā šie rezultāti parādās portālā LSM.lv. Lietotājs tos redz kā procentuālu sadalījumu starp lietotāja un partijas atbilžu sakrītību: "Pilnībā sakrīt", "Daļēji sakrīt", "Pretrunas nav lielas", "Pretrunas ir radikālas". Pēc anketas aizpildīšanas ir iespējams apskatīt atsevišķi visu to partiju atbildes, kuras anketu jau ir aizpildījuši (šāda iespēja tiek piedāvāta visiem Eiropas Parlamenta 2024. gada vēlēšanās Latvijā kandidējošajiem sarakstiem).Lietotājs tiek arī aicināts sekot

saitei uz "VoteMatchEU" mājaslapu, lai ieraudzītu savu uzskatu saderību ar citu Eiropas Savienības valstu partijām.

Vērtējums: Latvijas situācijai adaptētais rīks kalpo kā instruments, lai palīdzētu vēlētājam ātri un salīdzinoši vienkāršā veidā saprast, kuri no politiskajiem spēkiem/ kandidātiem varētu būt potenciālā izvēle vēlēšanās. Tas mazina apjukumu, šaubas un veicina interesi par politiskajiem procesiem. Tā ļauj vēlētājam ne tikai noskaidrot, ar kuru Latvijas politiskās partijas pieteikto sarakstu viņam visvairāk sakrīt politiskās nostājas Eiropas Savienībai aktuālos jautājumos, bet arī dod iespēju salīdzināt savas nostājas ar partijām citās Eiropas Savienības valstīs. Ļoti viegli lietojams, interesants un informatīvi bagāts instruments, kas noteikti kalpoja kā atbalsta mehānisms daļai vēlētāju, lai izdarīt savu izvēli EP vēlēšanās.

RUS.LSM.lv interviju cikls **”Кто идет на выборы в Европарламент”** pieejams video formātā. Uz intervijām aicināti visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji (1 persona no katras partijas), kuriem tiek uzdoti 5 identiski jautājumi un atbilžu sniegšanai ir 3 minūtes. Personai jānosauc partijas prioritātes, jāpamato savs pārkums pār konkurentiem, jāpasaka vai vēlas kaut ko mainīt līdzšinējā ES darbā, jānosauc politiskā grupa, kurai plāno pievienoties EP, kā arī jāpaskaidro, jo Latvija iegūs, ja konkrētās partijas pārstāvji tiktu ievēlēti EP. Interviju sērija tika publicēta portālā laika posmā no 2024.gada 16.maija līdz 4.jūnijam.

Vērtējums: intervijas nesniedz pienesumu partijas pozīciju padziļinātākā izpratnē, žurnālists nesniedz nekādu atgriezenisko saiti vai komentāru par dzirdēto, intervija vērtējama kā partijas pašreklāma, kurā kandidāts 3 minūšu laikā var stāstīt par partiju un tās plāniem ko un kā vēlas. Izvēlētais, ļoti ierobežotais laika formāts un žurnālista neiesaistīšanās sarunā, padara to saturiski nevērtīgu un formālu.

SECINĀJUMI

Iepazīstoties un izvērtējot Latvijas sabiedrisko mediju (LTV, LR, kā arī interneta platformu lsm.lv un rus.lsm.lv) *EP priekšvēlēšanu saturu* var secināt, ka tas pilda sabiedriskajam medijam uzliktās funkcijas. Proti, vēstījuma saturs un forma kopumā ir vērsta uz dažādu elektorāta segmentu iekļaušanu (tiek uzrunāts elektorāts ar atšķirīgu vecumu, interešu spektru, izglītības, uztveres potenciālu u.c.). Tāpat vēstījuma saturs veicina vispusīgu un kvalitatīvu sabiedrības izglītošanas un informēšanas procesu (no vispārējiem faktiem par EP vēlēšanām pieteikto partiju pamatnostādnēm līdz detalizētai, dažādu nozaru politikas attīstības vīziju izpētei). Ir pieejams katram vēlētājam ērtākais formāts – audio, video vai rakstītais teksts. Ir domāts par to, lai vēstījumu saturs iespēju robežās nedublētos un vismaz viena formāta (TV vai radio) ietvaros piedāvātās informācijas klāsts būtu maksimāli dažāds. Tāpat vēstījumi saturs ir korekti pielāgot vidusmēra vēlētāja izpratnei un uztveres spējām, nepadarot debates, diskusijas vai intervijas tikai par politiku un analītisko žurnālistu pašrealizācijas vietu. Tācis domāts par to, lai vēstījuma nodošanas forma ir interesanta, uzrunā mērķauditoriju, bet vienlaikus nezaudē satura kvalitāti. Pozitīvi vērtējama LSM.lv prakse daļu no priekšvēlēšanu satura padarīt pieejamu arī angļu valodā, tādējādi paplašinot elektorāta aptveri EP vēlēšanās.

Īpaši jāuzteic LSM.lv plašais analītisko tekstu un digitālo instrumentu klāsts, kuri piedāvāti vēlētājam un palīdz izdarīt izvēli, salīdzinot dažādu partiju piedāvājumus. Nedaudz informatīvi pārsātinātu iespaidu atstāja LTV1 debatēm pievienotais vizuāli interaktīvais materiāls par katru politisko spēku, ja to visu vēlētos izpētīt, diez vai atliktu laika vērot debates.

Kopumā vērtējot vēstījumu satura kvalitāti to var atzīt par augstvērtīgu, ir tikai atsevišķi, nebūtiski trūkumi, kas norādīti analīzes daļā – vienā gadījumā ir novērojamas vēstījuma satura objektivitātes problēmas, savukārt citā – vēstījuma satura kvalitāte (satura jēga) un mērķis – ko un kam ar šo vēlas pateikt (ja intervijas, kuras pirmšķietamais mērķis ir iepazīstināt vēlētāju ar konkrēto politisko spēku, garums ir 3 minūtes, tad varbūt šādu interviju nevajag vispār). Savukārt atsevišķās situācijās, piemēram, LTV1 debatēs varētu apdomāt iespēju nedaudz saīsināt debašu laiku, jo ja pat ekspertam ir grūti noskatīties debates no sākuma līdz beigām, tad cilvēkam, kam tas nav darba pienākums, tas varētu būt vēl grūtāk. Tāpat jāapdomā atsevišķu pārraižu translēšanas laiks LTV – vai tas atbilst mērķauditorijas vajadzībām?

Analizētajā priekšvēlēšanu periodā atzīstami vērtējama žurnālistu un moderatoru spēja sekmīgi vadīt politiskās diskusijas, ne tikai uzdodot jautājumus bet arī reaģējot uz politiku izteikumiem. Kopumā žurnālisti ļoti sekmīgi pildīja sev uzticēto uzdevumu, tomēr aicinātu pievērst uzmanību arī

sarunas moderatora/ žurnālista kā diskusijas vadītāja kapacitātei lielformāta pārraidēs. Proti, vai viena persona var nemainīgi kvalitatīvi vadīt vairāku stundu diskusiju, kurā pilda gan sarunas moderatora, gan analītisku un kritisku jautājumu uzdevēja lomu. No skatītāju uzrunāšanas un arī diskusijas kvalitātes viedokļa, lielformāta pārraidēs šķietami noderīga būtu vairāku vadītāju piesaiste. Konkrēti A.Bērtules vadītājās debatēs bija brīži, kad bija empātiski sajūtama vadītājas spriedze un pārcilvēcīgā koncentrēšanās, lai vienlaikus spētu gan klausīties/ reaģēt uz diskusijas dalībnieku jautājumiem, gan sekot līdz dinamiski mainīgajam raidījuma scenārijam. Savukārt nedaudz samulsusi un sagurusi savā pozīcijā šķita pēc LTV1 debatēm notiekošās ekspertu diskusijas vadītāja O.Krenberga, kura šķiet nejutās ērti šajā lomā, tāpēc arī jautājumu uzdošanas process nevedās raiti un plūstoši. Ļoti sekmīgi kā vadītājs darbojās J.Domburs, kurš diskusiju radījumu ciklu padarīja patiešām interesanti skatāmu, pat vēlētājiem, kuri par ES politiku ikdienā neinteresējas – ar pozitīvu enerģiju un dinamiku piepildīti raidījumi, nevis politiķu “nopratinšana”. Savā un klausītājiem ierastajā stilā raidījumus vadīja LR1 žurnālisti.

Satura analīzes laikā iezīmējās arī daži vājie punkti – reģiona, īpaši Latgales iedzīvotāju neuzrunāšana ar īpaši mērķētu saturu, tāpat arī diasporas iedzīvotāju neuzrunāšana, kā arī būtisku pārraižu netranslēšana zīmju valodā (vai citā nedzirdīgām personām pieejamā formātā), kas tādējādi neveicina iekļaujošu informatīvo vidi. Tāpat būtu lietderīgi apdomāt atsevišķu, būtiskāko raidījumu tītrēšanu angļu un krievu valodā, tādējādi uzrunājot tos ES pilsoņus, kas brīvi nepārvalda latviešu valodu, bet vēlas piedalīties ES vēlēšanās un vēlas pieņemt apzinātus un ticamā informācijā balstītus lēmumus. Kopumā krievu valodā pieejamais materiāls (intervijas) bija ļoti formālas ar ļoti niecīgu pievienoto vērtību auditorijas politisko zināšanu vai rīcības ietekmēšanas kontekstā. Šādas kvalitātes materiāli recenzentes ieskatā nav uzskatāmi par lietderīgiem un nepieciešamiem.

Kopumā ES priekšvēlēšanu periods sabiedrisko mediju kanālos un patformās ir atspoguļots pietiekami plaši, saprotami un daudzpusīgi – no vispārīga ieskata līdz detalizētai ekspertu analīzei. Kopējā satura kvalitāte vērtējama kā augsta un piedāvātais saturs ir daudzveidīgs, ar atsevišķiem jau pieminētiem izņēmumiem. Piedāvātais saturs nodrošina sabiedrības informēšanu un izglītošanu un iedzīvotājiem nozīmīgu tematu padziļinātu analīzi. Satura vizuālā prezentācija, valoda, attēli, diagrammas u.c. vairumā gadījumu ir bijuši kvalitatīvi, mūsdienīgi un saturu informatīvi bagātinoši. Kopumā EP priekšvēlēšanu perioda atspoguļojumu medijos latviešu valodā, atstāj kvalitatīvi un labi padarīta darba sajūtu.

30.06.2024.

Mg.sc.soc, Mg.oec. Lelde Metla-Rozentāle

Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore

Studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: LR1

Recenzētā pārraide/sadaļa: priekšvēlēšanu diskusiju sērija "Izvaicājam Eiropas Parlamenta vēlēšanu sarakstu līderus!" raidījuma *Krustpunktā* ietvaros

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 8 raidījumi, katra raidījuma garums 60 minūtes

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 30.aprīlis – 3.jūnijs

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu cikla mērķis bija informēt iedzīvotājus par visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pamatuzsādījumiem. Raidījumā ikreiz piedalījās 2 partiju pārstāvji, katram tika atvēlētas 30 minūtes ētera laika, kurā žurnālists, kā arī skatītāji (zvanot un rakstot) var uzdot sev aktuālos jautājumus saistībā ar partijas plāniem EP. Šis uzstādījums atbilst SEPL stratēģiskajam mērķim, ir vērst uz Latvijas demokrātiskās iekārtas stiprināšanu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai un Eiropas Savienībai.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: priekšvēlēšanu diskusiju sērija atbilda raidījuma "Krustpunktā" tradicionālajai stilistikai – atvērta, draudzīga, uz dažādu viedokļu uzklauššanu vērsta pieeja, kas sniedz klausītājiem iespēju gan uzklaut partiju izteikumus, gan izteikt savus viedokļus, vērtējumus, atbalstu vai kritiku. Raidījums atbilda mērķauditorijas vajadzībām.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālisti demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi pret ikvienu no diskusijas dalībniekiem, neatkarīgi no politiskās piederības vai paustajiem uzskatiem. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analizē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumos piedalījās visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji, kuri to vēlējās. Netika piemēroti nekādi ieronežojoši atlases kritēriji.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par minētā kritērija neievērošanu.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: ikvienai partijai, neatkarīgi no tās ideoloģiskās pārliecības un paustajiem uzskatiem, bija iespēja piedalīties raidījumā un paust savu viedokli, kas tika respektēts un uzklauss.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: katras partijas pārstāvja izvaicāšana tika uzticēta raidījuma vadītājam – žurnālistam, kurš pēc iepazīšanās ar partijas programmu un līdzšinējām aktivitātēm, bija sagatavojis specifiski pielāgotus, analītiskus, bet vienlaikus klausītāju mērķgrupai saprotamus jautājumus.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma tiešraides laikā, piezvanot vai uzrakstot uz studiju, ikvienam iedzīvotājam tika dota iespēja iesaistīties EP deputātu amata kandidātu iztaujāšanā, uzdodot sev aktuālos un interesējošos jautājumus.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja radi LR1 ēterā, bija skatāma sabiedrisko mediju portālā LSM.lv, kā arī LTV1

2.Rekomendācijas

2.1.Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Diskusija konceptuāli atbilst raidījuma "Krustpunktā" stilistikai un auditorijai, radot ilustratīvu priekšstatu par katras partijas politisko kursu un līdera pasaules redzējumu. Šāda satura nodrošināšana būtu jāturpina arī nākotnē.

2.2.Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Recenzenta rekomendācijas

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Raidījuma laikā žurnālists neitrālā (draudzīgā) atmosfērā uzdod jautājumus partijas pārstāvim par dažiem, selektīvi izvēlētiem tematiem no partijas programmas, atbilde netiek vērtēta vai komentēta, atstājot to klausītāja kompetencē.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: LR1

Recenzētā pārraide/sadaļa: **tematiskās ekspertu diskusijas raidījumā Krustpunktā** par aktuālajiem jautājumiem, kas būs jārisina nākamajam EP sasaukumam

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 3 raidījumi, katra raidījuma garums 60 minūtes

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 4.,5.,6.jūnijā

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu mērķis bija informēt iedzīvotājus par jautājumiem, kas būs jārisina nākamajam EP sasaukumam (enerģētika, drošība un migrācija, ārpolitika). Šo trīs raidījumu ciklu veidoja raidījuma "Krustpunktā" producentu un žurnālistu komanda, piesaistot attiecīgā raidījuma tematikai atbilstošus ekspertus. Raidījumi sniedz vēlētājiem kvalitatīvu papildus informāciju, kas var būt noderīga izdarot savu izvēli vēlēšanās.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: : tematiskās diskusijas iekļaujas raidījuma "Krustpunktā" tradicionālajā stilistikā un atbilst auditorijas vajadzībām, sniedzot iespēju sabiedrībai iepazīties ar dažādu ekspertu – nozares profesionāļu viedokli par nākamajā EP sasaukumā veicamajiem, svarīgākajiem darbiem attiecīgajās nozarēs, kā arī ekspertu vērtējumu par dažādu vēlēšanām pieteikto partiju potenciālajām iespējām to paveikt.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālisti demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analīzē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumā tika pieaicināts plašs ekspertu spektrs, kuri pārstāvēja dažādus viedokļus aplūkotajās politikas nozarēs. Par enerģētikas tematiku kā eksperti tika pieaicināti Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas enerģijas tirgus uzraudzības eksperts Reinis Ābolts, Klimata un enerģijas ministrijas Enerģijas tirgus departamenta direktors Gunārs Valdmanis, Latvijas Bankas ilgtspējas virziena vadītājs Edvards Kušners un TV24 žurnālists Romāns Meļņiks. Par drošības un migrācijas jautājumu tematiku kā eksperti tika piesaistīti sekojoši speciālisti: Robežsardzes priekšnieka vietnieks ģenerālis Ivars Ruskulis, Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas centra direktore Inta Mieriņa, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas vecākā juriste Baiba Kiršteina un Austrumeiropas politikas pētījumu centra pētnieks Armands Astukevičs. Savukārt par ārpolitikas tematiku kā eksperti pieaicināti Latvijas Transatlantiskās organizācijas ģenerālsēkretāre Sigita Struberga, Latvijas Nacionālās Aizsardzības akadēmijas pasniedzējs Jānis Kapustāns, TVNET žurnālists, starptautisko attiecību speciālists, politologs Artūrs Bikovs un Latvijas transatlantiskās organizācijas valdes locekle, profesore Žanete Ozoliņa.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par minētā kritērija neievērošanu.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: ikvienam indivīdam ir iespēja telefoniski vai rakstiski sazināties ar studiju un paust savu viedokli, pārdomas redzējumu.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: ekspertu diskusija bija veltīta tieši aktuālajiem jautājumiem – enerģētika, drošība, migrācija un ārpolitika, piedāvājot padziļinātu šo tēmu izpēti pieaicināto ekspertu diskusiju ietvaros.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma tiešraides laikā, piezvanot vai uzrakstot uz studiju, ikvienam iedzīvotājam tika dota iespēja iesaistīties ekspertu diskusijās, uzdotot sev aktuālos un interesējošos jautājumus.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja radi LR1 ēterā, bija skatāma sabiedrisko mediju portālā LSM.lv, kā arī LTV1

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Tematiskās diskusijas iekļaujas raidījuma "Krustpunktā" tradicionālajā stilistikai un atbilst auditorijas vajadzībām, sniedzot iespēju sabiedrībai iepazīties ar dažādu ekspertu – nozares profesionāļu viedokli par nākamajā EP sasaukumā veicamajiem, svarīgākajiem darbiem attiecīgajās nozarēs, kā arī ekspertu vērtējumu par dažādu vēlēšanām pieteikto partiju potenciālajām iespējām to paveikt. Šāda satura nodrošināšana būtu jāturpina arī nākotnē.

2.2. Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Recenzenta rekomendācijas

2.3. Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Raidījumi sniedz vēlētājiem kvalitatīvu papildus informāciju, kas var būt noderīga izdarot savu izvēli vēlēšanās.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virzienu "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: LR5

Recenzētā pārraide/sadaļa: jauniešu auditorijai paredzētā spēlē ar EP deputātu amata kandidātu piedalīšanos - "Politiskā piecēņa"

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 1 raidījums, garums 1h 20 minūtes

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 28.maijā

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: spēles mērķis bija neierastā formātā parādīt EP deputāta amata kandidātus, tādā veidā radot interesi par politiku jauniešu auditorijā. Latvijas Radio 5 sagatavoto pārbaudījumu mērķis bija atklāt, kuri politiķi spēj sastrādāties, bet kuru uzskati un partiju programmas būtiski atšķiras. Tādējādi liekot jauniešus aizdomāties, kuri no politiskajiem spēkiem varētu būt tuvāki viņu politiskajiem uzskatiem un pamatvērtībām.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: politiska rakstura spēle sekmīgi iekļaujas priekšvēlēšanu programmu piedāvājumu klāstā un efektīvi pilda sev uzticēto funkciju – uzrunā jauniešu auditoriju.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālisti demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analīzē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma/ spēles dalībnieku skaits izvēlēts atbilstoši EP ievēlamo deputātu skaitam, - deviņi, atlases kritērijs - jaunākie, 2024.gada martā veiktajā SKDS aptaujā par iespējamo balsojumu Eiroparlamenta vēlēšanās. Lai nodrošinātu dzimumu līdzsvaru, Latvijas Radio lozēja, kuram politiskajam spēkam spēlei jādeleģē vīrietis, kuram – sieviete. Spēles dalībniekus (konkrētās personas) izvēlējās un deleģēja politiskie spēki. Spēlē piedalījās Rihards Kols (NA), Dace Melbārde (JV), Elīna Pinto (P), Leontijs Morozs (LPV), Pāvels Kuzmins (ST!), Ivars Ijabs (LA), Ieva Taranda (AS) un Jūlija Stepaņenko (SV). Spēlē bija jāpiedalās arī Reginai Ločmelei (S), taču partijas birojs stundu pirms spēles ieraksta atsauca viņas piedalīšanos un citu pārstāvi nedeleģēja..

1.6.Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Lai nodrošinātu dzimumu līdzsvaru, Latvijas Radio lozēja, kuram politiskajam spēkam spēlei jādeleģē vīrietis, kuram – sieviete. Spēles dalībniekus (konkrētās personas) izvēlējās un deleģēja politiskie spēki.

1.7.Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: spēles dalībniekiem punktus piešķīra spēles klātienē auditorijā – studenti un 12. klašu skolēni no Rīgas, kas tādējādi klātienē reprezentēja daļu no mērķauditorijas un varēja paust savus viedokļus un attieksmi pret EP deputāta amata kandidātu teikto vai darīto.

1.8.Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valsti un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: spēles ietvaros deputātu amata kandidātiem bija jārisina visdažādākie uzdevumi, kas sniedza skatītājiem informāciju par aktuālām norisēm Latvijā un pasaulē, daļu no šīm norisēm deputāti arī padziļināti skaidroja, atbildot uz uzdotajiem jautājumiem.

1.9.Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: spēles mērķis bija rosināt jauniešu interesi par EP vēlēšanām un mudināt tos doties balsot. Spēles laikā vairākkārtīgi arī izskanēja tieši aicinājumi doties uz vēlēšanām un neaizmirst par tām.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja radi LR5 ēterā un bija skatāma sabiedrisko mediju portālā LSM.lv, kā arī citās sociālo mediju platformās.

2.Rekomendācijas

2.1.Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Spēles mērķis bija uzrunāt balstiesīgos jauniešus iesaistīties demokrātijas stiprināšanā, atbilstoši tam tika izvēlētas arī kreatīvs un dinamisks spēles formāts, kurā forma veiksmīgi tika saskaņota arī saturu un, atšķirībā no 14.Saeimas vēlēšanām, šoreiz jauniešiem veltītais raidījums izdevies saturiski kvalitatīvs, izglītojošs un vienlaikus – uzrunājošs. Šoreiz veiksmīgi strādāja arī vadītāju tandēms – raidījuma "Citi rīti" vadītājs Jānis Pētersons un Latvijas Radio 5 galvenais redaktors Toms Putniņš Atzīstami vērtējama vadītāju orientēšanās politikas tematikā, spējot sniegt saturiskus un analītiskus komentārus, kas tādējādi izglīto arī klausītāju/ skatītāju mērķauditoriju. Šāda satura nodrošināšana būtu jāturpina arī nākotnē.

2.2.Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Nelielu mulsumu radīja spēles uzvarētāju noteikšanas metodika, spēles dalībniekiem punktus piešķīra spēles klātienē auditorija – studenti un 12. klašu skolēni no Rīgas, kas šķietami vērtēšanas procesu padarīja neobjektīvu un tendenciozu, ātri vien iezīmējot klātesošās auditorijas politiskās simpātijas/ antipātijas. Tādējādi vērtējums nesaistījās ar spēles dalībnieku faktisko sniegumu spēles laikā, bet klausītājos/ skatītājos varēja radīt maldīgu priekšstatu par partijas pārstāvju faktiskajām kvalitātēm. Iespējams, būtu lietderīgi paralēli auditorijas balsojumam piesaistīt neatkarīgu ekspertu žūriju un rezultātus aprēķināt summējot abus vērtējumus, tādējādi spēli nepadarot par vienas partijas reklāmas kampaņu.

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Raidījums kalpoja kā instruments jauniešu politiskajai mobilizācijai dalībai EP vēlēšanās un atbalsts lēmuma pieņemšanas procesā, izvēloties politisko spēku, ko atbalstīt vēlēšanās.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: radio NABA

Recenzētā pārraide/sadaļa: jauniešu auditorijai veltītais informatīvais raidījums "Vis par un ap EP vēlēšanām" raidījumu ciklā "Studentu pietura";

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 1 raidījums, garums 60 minūtes (iekļaujot muzikālas pauzes)

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 27.maijs

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma mērķis bija uzrunāt jauniešu auditorijas daļu, kuriem nav sapratnes par to, kas ir EP, kā arī, jauniešus, kuri nezina vai vispār un, kāpēc ir jādodas uz vēlēšanām. Tāpat raidījumā tika sniegta informācija par to, kur un kad balsot un, kāpēc Latvijai vispār ir svarīgi būt ES? Raidījums vērsās pie auditorijas, kas iespējams, citādā veidā vispār nedotos uz vēlēšanām, kas ir politiski neaktīvi un izvairās no raidījumiem, kas sniedz padziļinātu informāciju par politiku. Raidījums iedod pašas nepieciešamākās bāzes zināšanas, kas šāda tipa jauniešiem tomēr var kalpot kā pamudinājums apmeklēt EP vēlēšanas.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījums sniedza atbildes uz jauniešiem uz aktuālajiem jautājumiem par Eiropas Parlamenta vēlēšanām, informēja auditoriju par Eiropas Parlamenta vēlēšanas kampaņu.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālisti demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analīzē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumā līdz ar trīs raidījuma vadītājiem tika pieaicināts arī biedrības Eiropas Kustība Latvijā prezidents un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas loceklis Andris Gobiņš, kā arī organizācijas “Eiropas Jaunieši” pārstāve Alma Ulmane (pieteikta kā ”īsta Eiropas jauniene, jo ir dzimusi Latvijā, uzaugusi Beļģijā, studējusi Anglijā, bet raidījumā “Studentu Pietura” viesosies no pašas Beļģijas”). Tādējādi nodrošināta gan profesionālā kompetence, gan viedokļu daudzveidība.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par dzimumu līdztiesības jautājumu neievērošanu vai nevienlīdzību attieksmē pret dažādiem sabiedrības locekļiem. Raidījuma saturs šādā aspektā bija neitrāls un korekts.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par sabiedrības daudzveidības nerespektēšanu vai cilvēktiesību un pamatbrīvību neievērošanu.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumā pieaicinātie eksperti sniedza raidījuma formātam atbilstošu informācijas apjoma detalizāciju, tomēr šī raidījuma mērķis nebija iedziļināties kādā atsevišķā ES vai EP aktualitātē, bet gan sniegt pamatzināšanas par šiem jautājumiem tiem jauniešiem, kuriem to trūkst.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma mērķis bija rosināt jauniešu interesi par EP vēlēšanām un mudināt tos doties balsot. Raidījuma laikā vairākkārtīgi arī izskanēja tieši aicinājumi doties uz EP vēlēšanām un neaizmirst par tām.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja radio NABA ēterā, kā arī dažādās sociālo tīklu platformās.

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Raidījuma mērķis bija uzrunāt jauniešu auditorijas daļu, kuriem nav sapratnes par to, kas ir EP, kā arī, jauniešus, kuri nezina vai vispār un, kāpēc ir jādodas uz vēlēšanām. Ja šāds raidījums sasniedz kaut nelielu daļu no politiski mazaktīvajiem jauniešiem, tad tas ir vērtējams pozitīvi un to ir lietderīgi turpināt arī nākotnē.

2.2.Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Būtu vēlams nedaudz lielāka raidījuma vadītāju iedziļināšanās tēmā, apgūstot pamatjēdzienus ar kuriem operēt sarunājoties ar ekspertiem, lai nav jāpārprasa, vai to personu, kuru ievēlēs EP varēs saukt par deputātu. Būtu lietderīgi, ja jaunieši, kas vada šāda tipa raidījumus paši jau būtu nedaudz iedziļinājusies tēmā, lai saruna ar studijas viesiem nav tikai kā pašizaugsmes seanss raidījuma vadītājiem, bet gan mērķēts tieši uz klausītājiem.

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Raidījums kalpoja kā instruments jauniešu politiskajai mobilizācijai dalībai EP vēlēšanās.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virzienu "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: LR4

Recenzētā pārraide/sadaļa: krievvalodīgajai auditorijai paredzētā priekšvēlēšanu interviju sērija "Выборы в Европарламент: интервью с лидером спуска [..partijas nosaukums]" raidījuma *Подробности* ietvaros

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 16 intervijas, vienas intervijas garums 10 minūtes

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 29.maijs līdz 6.jūnijs

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: interviju mērķis bija 10 minūšu laikā, uzdodot 10 jautājumus iepazīstināt klausītājus ar visiem EP vēlēšanām pieteiktajiem politiskajiem spēkiem, to pamatvērtībām un mērķiem darbam EP. Tādējādi tiek veidota iedzīvotāju izpratne par politiskajiem procesiem un sekmēta to politiskā līdzdalība.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: intervija lakoniskā formā (10 jautājumi 10 minūtēs) sniedz panorāmisku priekšstatu, kas kalpo kā bāze tālākās izpratnes veidošanai un izvēles izdarīšanai.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālisti demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analīzē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: uz intervijām tika aicinātu visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji, tāpēc nav pamata apšaubīt viedokļu dažādības ievērošanu. Visiem respondentiem tika uzdoti vieni un tie paši jautājumi, tādējādi rūpējoties arī par neitralitāti un objektivitāti šo interviju īstenošanas procesā.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par dzimumu līdztiesības jautājumu neievērošanu vai nevienlīdzību attieksmē pret dažādiem sabiedrības locekļiem. Interviju saturs šādā aspektā bija neitrāls un korekts.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par sabiedrības daudzveidības nerespektēšanu vai cilvēktiesību un pamatbrīvību neievērošanu.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: interviju mērķis bija radīt visaptverošu priekšstatu par visiem EP vēlēšanām pieteiktajiem politiskajiem spēkiem, to prioritātēm un skatu uz aktuālajām politiskajām norisēm Latvijā un pasaulē.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma mērķis bija rosināt krievvalodīgo pilsoņu interesi par EP vēlēšanām un mudināt tos doties balsot, izdarot apzinātu un pārdomātu izvēli.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja LR4 ēterā, kā arī portālā LSM.lv

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Pakāpeniski būtu jāatsakās no atsevišķa satura veidošana tieši krievvalodīgai auditorijai kā specifiskai sabiedrības grupai. To varētu aizstāt ar latviski pieejamās informācijas titrēšanu krievu valodā, tādējādi vienlaikus gan sniedzot nepieciešamo informāciju, gan sekmējot latvieši valodas apguvi.

2.2. Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Ja intervijas krievu valodā saglabājas kā potenciāls nākotnes formāts, tad būtu lietderīgi tās padarīt analītiskākas un plašākas, atvēlot katrai partijai, piemēram, 30 minūtes garu ētera laiku, tādējādi gūstot iespēju daudz kvalitatīvāk un detalizētāk izprast partiju piedāvājumu, nepaliekot tikai trafaretu solījumu un panoramisku priekšstatu veidošanas fāzē.

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Raidījums kalpoja kā instruments krievvalodīgo vēlētāju politiskajai mobilizācijai dalībai EP vēlēšanās.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: **LELDE METLA-ROZENTĀLE**

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: **LTV, LSM.lv**

Recenzētā pārraide/sadaļa: **"Izvēlies nākotni!" debates un ekspertu diskusija**

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 3 pārraides, 1 pārraides ilgums ~ 2h (+ 15 min. ekspertu diskusija)

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: **skatāmas 2024.gada 2., 4., 6. jūnijā plkst. 21.10 LTV1 un LSM.lv.**

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: debašu cikla mērķis bija veicināt iedzīvotāju interesi par ES un EP vēlēšanām - skaidrot gan EP nozīmi un ietekmi uz nacionālo likumdošanu, gan arī iepazīstināt vēlētājus ar partiju piedāvājumu un konkrētu kandidātu nostāju Eiropai un eiropiešiem būtiskos jautājumos. Šis uzstādījums atbilst SEPL stratēģiskajam mērķim, ir vērsts uz Latvijas demokrātiskās iekārtas stiprināšanu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju sajūtu, ka viņi ir piederīgi Latvijai un Eiropas Savienībai.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: debates atbilda visiem satura un formas pamatprincipiem - pirmajās debatēs piedalījās visu vēlēšanām pieteikto politisko spēku pārstāvji, bet nākamajās – pēc reitingiem deviņu populārāko politisko spēku pārstāvji. Debates aptvēra tēmas, kas šobrīd ir aktuālas visiem eiropiešiem – Eiropas drošība un spēja sevi aizsargāt, ekonomiskās konkurētspējas palielināšana, Zaļā kursa mērķi, migrācijas un patvēruma politika. Debates vadīja pieredzējuši un profesionāla LTV žurnāliste Anete Bērtule. Uzreiz pēc debatēm norisinājās arī ekspertu diskusija, kurā kā sabiedrības viedokļu paudēji piedalījās labdarības organizācijas "Ziedot.lv" vadītāja Rūta Dimanta un Rīgas Stradiņa universitātes Sociālo zinātņu fakultātes prodekāns Mārtiņš Daugulis, bet diskusiju vadīja žurnāliste Odīta Krenberga. Diskusijā tika īsi pārrunāts debatēs dzirdētais, analizēti partiju piedāvājumi un kandidātu kompetences dažādās jomās.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: debašu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālistes demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi pret ikvienu no

debašu dalībniekiem, neatkarīgi no politiskās piederības vai paustajiem uzskatiem. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analīzē, godprātīgi un atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: pārraidēm tika nodrošināts tulkojums zīmju valodā

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: bija skaidri definēts un matemātiski pamatots debašu dalībnieku atlases princips, kurā kā vienīgais kritērijs veicot partiju atlasī tika izmantoti neatkarīgi dati par partiju popularitātes reitingiem. Tāpat visiem dalībniekiem tika nodrošinātas vienādas iespējas izteikties un uzdot jautājumus oponentiem. Nebija novērojama subjektīva vai tendencioza attieksme pret kādu no dalībniekiem.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: gan dalībnieku izvēlē, gan diskusijā tika ievērota cieņa pret dažādību, netika pieļauti savstarpēji aizskaroši izteikumi vai nevienlīdzīga attieksme.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: debatēs tika diskutēts par dažādām sabiedrības grupām aktuāliem jautājumiem, nekoncentrējoties tikai uz atsevišķiem, žurnālistu atlasītiem tēmu blokiem, bet skarot ļoti plašu jautājumu loku un rosinot iedzīvotāju iesaisti, aktualizējot sev būtiskos tematus.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valsti un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: debates aptvēra tēmas, kas šobrīd ir aktuālas visiem eiropiešiem – Eiropas drošība un spēja sevi aizsargāt, ekonomiskās konkurētspējas palielināšana, Zaļā kursa mērķi, migrācijas un patvēruma politika. Otrais un trešais debašu raidījums padziļināti pievērsās tādu jautājumu izpētei kā Zaļai kurss un sociālie jautājumi, kā arī Eiropas drošība un spēja sevi aizsargāt, ekonomiskās konkurētspējas palielināšana, migrācijas un patvēruma politika.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: ģpaši uzteicama ir iedzīvotāju tieša iesaiste debašu jautājumu sagatavošanā (iedzīvotāji tika aicināti iesūtīt savus jautājumus debašu dalībniekiem), tādējādi sekmējot saikni starp dažādām sabiedrības grupām un politisko eliti. Tāpat sabiedrības dažādo sabiedrības grupu pozīcijas kvalitatīvi pārstāvēja eksperti, kuri pēc debatēm diskutēja par deputātu amata kandidātu izteikumiem

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: Raidījumi bija pieejamo gan tiešraidē LTV, gan sabiedrisko mēdiju portālā LSM.lv, tādējādi nodrošinot daudzveidīgas auditorijas sasniegšanas iespējas gan formas, gan laika ietvara aspektā.

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Kvalitatīvas debates ir nepieciešama un svarīga priekšvēlēšanu procesa sastāvdaļa, kas noteikti kalpo kā atbalsts vēlētājiem, izdarot savu izvēli vēlēšanās. Izvēlētā forma, t.i. 3 debates + ekspertu diskusijas bija ļoti veiksmīga un pārraižu skaita ziņā atbilstoša. Iespējams var apdomāt debašu ilgumu – ir grūti vēlē vakarā 2h koncentrēties, lai noskatītos visu diskusiju. Iespējams to varētu veidot kā vairāku sēriju materiālu. Tāpat jāapdomā vai nepieciešama tik gara, bet informatīvi pieticīga diskusija ar pilnīgi visu partiju pārstāvjiem (pirmais no cikla raidījumiem). Varbūt šajā gadījumā, apzinoties nepieciešamību atspoguļot visus vēlēšanām pieteiktos politiskos spēkus, būtu lietderīgi izvēlēties kādu citu, nevis debašu formātu. Šāda satura nodrošināšana būtu jāturpina arī nākotnē.

2.2. Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Pirmās debates laikā (kurā piedalījās visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji), šķita, ka vadītājai A.Bērtulei būtu noderējis pārinieks – kolēģis, kas sniedz atbalstu moderēšanā, jo komplicētā debašu struktūra, striktais laika ietvars un lielais dalībnieku skaits brīžam radīja spriedzes sajūtu. Tomēr jāatzīmē, ka A.Bērtules kundzei izdevās lieliski tikt galā ar savu uzdevumu un ne tikai uzdot jautājumus, bet arī ieklausīties saņemtajās atbildēs un uz tām reaģēt. Tomēr otra žurnālista klātbūte debati varēja padarīt brīvāku un dinamiskāku.

2.3. Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Atsaucoties uz plaši izskanējušo diskusiju par debatēm krievu valodā, rekomendētu esošajām debatēm latviešu valodā piedāvāt sinhrono tulkojumu vai nodrošināt subtitrus krievu valodā. Tāpat noderīgi būtu nodrošināt subtitrus arī angļu valodā, ņemot vērā, ka vēlēšanās var piedalīties arī citu ES valstu pilsoņi.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: **LELDE METLA-ROZENTĀLE**

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: **LSM.lv, LTV**

Recenzētā pārraide/sadaļa: **raidījumu cikls "Kam jābūt Eiropas Parlamentā?"**

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: **4 pārraides, 1 pārraides ilgums ~ 1h10min**

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: **skatāmas tiešraidē portālā LSM.lv 2024.gada 20., 23., 27.,30. maijā, tās pašas dienas vakarā pēc "Nakts ziņām" – arī ierakstā LTV1.**

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu cikla mērķis bija salīdzināt partijas, kuras jau darbojušās EP ar tām partijām, kuras vēl tikai vēlas nokļūt EP, palīdzot vēlētājiem meklēt atbildi uz jautājumu kuri deputātu amata kandidāti ir labāki – līdzšinējie vai citi. Tādējādi vēlētājiem tika dota iespēja novērtēt gan potenciālo Eiropas Parlamenta deputātu "atskaitīšanos" par paveikto, gan pretargumentus, ar kuriem konkurenti pamato nepieciešamību pēc "spēlētāju maiņas", palīdzot izdarīt apzinātu izvēli par labu kādam no politiskajiem spēkiem.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: Raidījumu cikla ietvaros īstenotie raidījumi atbilda visiem satura un formas pamatprincipiem, tiešraidē viens otram pretim stājās politiskie spēki un to pārstāvji ar pieredzi Eiropas Parlamenta darbā, kas uz vietu Eiropas Parlamentā kandidē atkal, un kandidāti no aizejošā Eiropas Parlamenta sasaukumā nepārstāvētiem politiskajiem spēkiem, kas līdzšinējās socioloģiskajās aptaujās bijuši populārākie. Katrā no četriem raidījumiem piedalījās 2 politiskās partijas, kopumā cikla laikā vēlētāji tika iepazīstināti ar 8 partiju pārstāvjiem. Katru no astoņiem politiskajiem spēkiem pārstāvēja divi kandidāti, bet viņu vēstījumus un argumentus vērtēja dažādu jomu lietpratēji. Raidījumu vadīja pieredzējušais žurnālists Jānis Domburs.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums. Žurnālists J.Domburs demonstrēja analītiski neitrālu attieksmi pret ikvienu no raidījuma dalībniekiem, neatkarīgi no politiskās piederības vai paustajiem uzskatiem., kā arī sekoja līdzī pieaicināto ekspertu izteikumiem. Komentāri tika izteikti balstoties saņemtās informācijas analizē, godprātīgi un

atbildīgi veicot sev uzticēto uzdevumu un neaizvainojot nevienu no diskusijas dalībniekiem. Sarunas tonis bija draudzīgi korekts, nevis agresīvs vai uzbrūkošs.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: bija skaidri definēts un matemātiski pamatots raidījumu cikla dalībnieku atlasē princips, veicot partiju atlasī tika izmantoti neatkarīgi dati par partiju popularitātes reitingiem un partiju līdzšinējo politisko karjeru EP. Tāpat visiem dalībniekiem tika nodrošinātas vienādas iespējas izteikties un atbildēt uz ekspertu jautājumiem. Nebija novērojama subjektīva vai tendencioza attieksme pret kādu no dalībniekiem, raidījumu vadītājs sekoja līdzi ekspertu viedokļu līdzsvaram starp katrā raidījumā pārstāvētajiem politiskajiem spēkiem.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: gan dalībnieku izvēlē, gan sarunu vešanas procesā tika ievērota cieņa pret dažādību, netika pieļauti savstarpēji aizskaroši izteikumi vai nevienlīdzīga attieksme.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumos tika diskutēts par dažādām sabiedrības grupām aktuāliem un partiju programmās aprakstītiem jautājumiem, tika aplūkots plašs tēmu joks, papildinot to ar dažādiem statistikas datiem un ekspertu novērojumiem.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valsti un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumi aptvēra visas tās tēmas, kas dominē partiju programmās, sākot no sociālajiem un nacionālajiem jautājumiem un beidzot ar karu Ukrainā un sankcijām pret Krieviju. Tēmu loks nebija ierobežots, arī politisko spēku pārstāvji varēja aktualizēt savam elektorātam būtiskos jautājumus. Raidījumu vadītājs sekoja līdzi, lai tēmas tiktu apspriestas ne tikai virspusēju apgalvojumu formā, bet arī sniedzot konkrētus piemērus vai risinājuma variantus.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: speciāli raidījuma vajadzībām tika veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja, lai identificētu personas – kandidātus, kurus iedzīvotāji vēlētos redzēt EP. Katra raidījuma noslēgumā tā dalībnieki tika iepazīstināti ar konkrētā politiskā spēka līderu popularitāti sabiedrības skatījumā, tādējādi veidojot saikni starp sabiedrības un politiskās elites uztveres dimensijām.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: Raidījumi bija pieejami tiešraidē portālā LSM.lv un tās pašas dienas vakarā pēc "Nakts ziņām" – arī ierakstā LTV1.

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Šāda satura/ formas raidījums tika realizēts pirmo reizi un tas bija ļoti veiksmīgs. Raidījumā izvērtās ļoti spraigi viedokļu dueļi starp pārstāvētajiem politiskajiem spēkiem, raidījuma formāts bija dinamisks, aizraujošs un arī raidījuma ilgums bija optimāls, lai skatītājs spētu saglabāt interesi. Raidījumā izdevās apvienot informatīvi analītisko aspektu ar vieglu uztveramību un spēju ieinteresēt skatītāju. Ļoti veiksmīgs piemērs, kā arī ar pozitīvu attieksmi pret politiķiem, var panākt interesantu rezultātu. Šāda satura nodrošināšana būtu jāturpina arī nākotnē.

2.2. Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Raidījuma formāts un saturs bija ļoti veiksmīgs.

2.3. Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Rekomendētu to padarīt pieejamu zīmju valodā, kā arī LTV ētērā pārraidīt agrāk – nevis pēc ‘‘Nakts ziņām’’, bet kādā LTV tradicionālajai auditorijai pieņemamākā raidlaikā.

Neatkarīga nozares profesionāļa/eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents: LELDE METLA-ROZENTĀLE

Politoloģe, RSU Studiju programmu grupas "Starptautiskā politika un sabiedrības studijas" direktore, studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja

Recenzētais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis: RUS.LSM.lv

Recenzētā pārraide/sadaļa: interviju cikls "Кто идет на выборы в Европарламент".

Recenzēto satura vienību skaits/ilgums: 16 intervijas, vienas intervijas garums 3 minūtes

Recenzēto satura vienību pārraidīšanas/publicēšanas datums/-i: 2024.gada 16.maijs līdz 4.jūnijs

1.Vērtējums

1.1. Atbilstība sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu stratēģiskajam mērķim atbilstoši Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumam un sabiedriskā pasūtījuma gada plāna uzdevumiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: uz intervijām aicināti visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji (1 persona no katras partijas), kuriem tiek uzdoti 5 identiski jautājumi un atbilžu sniegšanai ir 3 minūtes. Personai jānosauc partijas prioritātes, jāpamato savs pārkums pār konkurentiem, jāpasaka vai vēlas kaut ko mainīt līdzšinējā ES darbā, jānosauc politiskā grupa, kurai plāno pievienoties EP, kā arī jāpaskaidro, jo Latvija iegūs, ja konkrētās partijas pārstāvji tiktu ievēlēti EP. Atbildes sniedz ļoti virspusēju, reklāmai raksturīgu informāciju, kas nav kvalitatīvs pienesums demokrātiskas izvēles izdarīšanas procesā.

1.2. Atbilstība programmas vai pakalpojuma pozicionējumam, žanra kritērijiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: intervija lakoniskā formā (5 jautājumi 3 minūtēs) sniedz ļoti virspusēju priekšstatu par katru no EP vēlēšanām pieteiktajiem politiskajiem spēkiem.

1.3. Atbilstība žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem, kas iekļauti "Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās", Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas Rīcības un ētikas kodeksos.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījumu laikā tika ievēroti žurnālistikas kvalitātes standarti - vārda brīvība, neatkarība, patiesums, godprātība un atklātība, atbildīgums, tomēr faktiski nav novērojams žurnālista ieguldījums minēti interviju īstenošanā. Vienīgā žurnālista funkcija ir jautājumu nolasīšana.

1.4. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina savu pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: recenzente nekonstatēja, ka pārraidēm būtu nodrošināts tulkojums zīmju valodā vai kā citādi tās padarītas pieejamas nedzirdīgiem cilvēkiem.

1.5. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina viedokļu daudzveidību un savā darbībā ievēro objektivitāti, pienācīgu precizitāti un neitralitāti.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: uz intervijām tika aicinātu visu EP vēlēšanām pieteikto partiju pārstāvji, tāpēc nav pamata apšaubīt viedokļu dažādības ievērošanu. Visiem respondentiem tika uzdoti vieni un tie paši jautājumi, tādējādi rūpējoties arī par neitralitāti un objektivitāti šo interviju īstenošanas procesā.

1.6. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi stiprina vispārēju cieņu pret dažādām sabiedrības grupām, veicina to savstarpējo aizspriedumu mazināšanos, dzimumu līdztiesību un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem sabiedrības locekļiem.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par dzimumu līdztiesības jautājumu neievērošanu vai nevienlīdzību attieksmē pret dažādiem sabiedrības locekļiem. Interviju saturs šādā aspektā bija neitrāls un korekts.

1.7. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ņem vērā Latvijas sabiedrības daudzveidību sociālajā, ekonomiskajā, reģionālajā, izglītības, kultūras un reliģijas, kā arī citādā ziņā un respektē cilvēka tiesības un pamatbrīvības.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: Nebija novērojamas nekādas pazīmes, kas liecinātu par sabiedrības daudzveidības nerespektēšanu vai cilvēktiesību un pamatbrīvību neievērošanu.

1.8. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sniedz informāciju par valstī un pasaulē aktuālām norisēm, piedāvājot to padziļinātu izpēti un analīzi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: interviju mērķis bija radīt vispārīgu priekšstatu par visiem EP vēlēšanām pieteiktajiem politiskajiem spēkiem, to prioritātēm, mērķiem un darbiem EP.

1.9. Atbilstība principam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izzina Latvijas sabiedrību un rosina auditorijas līdzdalību sabiedriski politiskajos, sociālajos, kultūras, sporta pasākumos un norisēs un veicina zināšanas, radošumu un izaugsmi.

Recenzenta vērtējums: atbilst/daļēji atbilst/neatbilst

Recenzenta skaidrojums: raidījuma mērķis bija informēt krievvalodīgos pilsoņus par EP vēlēšanām un katras partijas piedāvājumu.

1.10. Satura nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un platformu dažādības potenciāla izmantošana. (ja attiecināms)

Recenzenta skaidrojums: raidījumi izskanēja LR4 ēterā, kā arī portālā LSM.lv

2. Rekomendācijas

2.1. Vai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros būtu jāturpina (jāpaplašina, jāsašaurina) šāda satura nodrošināšana arī nākotnē?

Pakāpeniski būtu jāatsakās no atsevišķa satura veidošana tieši krievvalodīgai auditorijai kā specifiskai sabiedrības grupai. To varētu aizstāt ar latviski pieejamās informācijas tīrēšanu krievu valodā, tādējādi vienlaikus gan sniedzot nepieciešamo informāciju, gan sekmējot latvieši valodas apguvi.

2.2. Vai projekta realizēšanai būtu nepieciešami kādi profesionālie redakcionālās prakses un satura uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Ja intervijas krievu valodā saglabājas kā potenciāls nākotnes formāts, tad būtu nepieciešams tās padarīt analītiskākas un plašākas, atvēlot katrai partijai, piemēram, 20-30 minūtes garu ētera laiku, tādējādi gūstot iespēju daudz kvalitatīvāk un detalizētāk izprast partiju piedāvājumu, nepaliekot tikai trafaretu solījumu fāzē.

2.3.Papildu secinājumi un rekomendācijas.

Intervijas nesniedz pienesumu partijas pozīciju padziļinātākā izpratnē, žurnālists nesniedz nekādu atgriezenisko saiti vai komentāru par dzirdēto, intervija vērtējama kā partijas pašreklāma, kurā kandidāts 3 minūšu laikā var stāstīt par partiju un tās plāniem ko un kā vēlas. Izvēlētais, ļoti ierobežotais laika formāts un žurnālista neiesaistīšanās sarunā, padara to saturiski nevērtīgu un formālu.